



Tööstusomandi ABC ajakirjanikele

- [Mis on leiutis?](#)
- [Mis on patent?](#)
- [Mis on kasulik mudel?](#)
- [Kuidas saada leiutisele kaitse?](#)
- [Mis on kaubamärk?](#)
- [Milline tähis ei sobi kaubamärgiks?](#)
- [Miks kaitsta kaubamärki?](#)
- [Kas kaubamärgi peab registreerima?](#)
- [Kuidas kaitsta kaubamärki?](#)
- [Kes valvab, et keegi teine ei kasuta minu kaubamärki?](#)
- [Mis on tööstusdisainilahendus?](#)
- [Kas tööstusdisainilahendus tuleb registreerida?](#)
- [Milline tööstusdisainilahendus ei saa õiguskaitset?](#)
- [Kuidas kaitsta tööstusdisainilahendust?](#)
- [Tähelepanekud](#)

Mis on leiutis?

Leiutis on mis tahes tehnikavaldkonda kuuluv tehniline lahendus, täpsemalt tehnilise probleemi lahendamiseks loodud tehniline lahendus, mille objekt võib olla seade, meetod ja/või aine.

Leiutiseks ei loeta:

- arvutialgoritmi ja -programmi,
- teadusteooriat,
- majandus- ja mõtetegevuse plaani, reeglit, eeskirja ja meetodit,
- hoone ja maa-ala projekti jmt.

Mis on patent?

Patent on üks leiutiste õiguskaitse vormidest (patendikaitse). Patendid kaitsevad leiutist, andes patendiomanikule õiguse keelata teistel isikutel oma leiutist valmistada, müüa või kasutada. Patent kehtib maksimaalselt 20 aastat, ja ainult selles riigis, kus kaitset on taotletud ja see saadud.

Mis on kasulik mudel?

Kasulik mudel on teine leiutiste õiguskaitse vorm. Kasuliku mudelina saab kaitsta samu leiutisi, mis patendiga, välja arvatud biotehnoloogia valdkonda kuuluvad leiutised. Kasulik mudel kehtib maksimaalselt 10 aastat ainult selles riigis, kus kaitset on taotletud ja see saadud.

Patendiga või kasuliku mudelina kaitstav leiutis peab olema

- uus,
- omama leiutustaset ja
- olema tööstuslikult kasutatav.

Patent või kasulik mudel on efektiivseimaid konkurentsivõitluse vahendeid.

See annab ettevõtjale ühe vähestest tema kasutada olevaist seaduslikest vahenditest, et kehtestada



oma kaupadele tootmise ja turustamise monopol.

Kaitstud tööstusomandiga saab luua ettevõttele lisaväärtust, tekitatakse uusi ärivõimalusi, on võimalik sõlmida kasulikke litsentsimüügilepinguid. Samuti aitab see leida koostööpartnereid, vahel ka sponsoreid tootmise alustamiseks.

Kuidas saada leiutisele kaitse?

Kaitse saamiseks Eestis tuleb Patendiametile esitada patenditaotlus või kasuliku mudeli taotlus ja tasuda riigilõivud. Oluline on tähele panna, et leiutist ei tohi eelnevalt avalikustada (ajalehes, televisioonis, Facebookis, näitusel jm).

Sellele järgneb menetlus, mis kestab patenditaotluse puhul umbes 3,5 aastat ja kasuliku mudeli taotluse puhul umbes aasta.

Leiutise kaitsmiseks teistes riikides on kolm põhilist võimalust:

- igasse valitud riiki esitatakse eraldi patenditaotlus;
- koostatakse patendikoostöölepingu kohane rahvusvaheline taotlus ning esitatakse see Maailma Intellektuaalomandi Organisatsiooni Rahvusvahelisele Büroole;
- kaitsmiseks Euroopa Patendiorganisatsiooni osalisriikides koostatakse Euroopa patenditaotlus ning esitatakse see Euroopa Patendiametile.

Soovitav on enne taotluse esitamist uurida, kas tegemist on ikka uudse tehnilise lahendusega. Seda saab teha näiteks ülemaailmse patentide tasuta andmebaasis Espacenet või Eestis avaldatud leiutiste tasuta andmebaasides Patendiameti veebilehel.

Võimalik on ka tellida otsing (nt Patendiametist või patendivolinikelt).

Lisaks vaata [Patendiameti veebilehte](#).

Mis on kaubamärk?

Kaubamärk on tähis, mille järgi tarbija eristab ühe isiku kaupa või teenust teise isiku kaubast või teenusest. Kaubamärgina võivad toimida üksikud sõnad, sõnaühendid, laused, kujutised, tähe- ja numbrühendid, ruumilised tähised, eelnimetatute kombinatsioonid jne. Kaubamärk ei kaitse ideed, kauba valmistamise või teenuse osutamise viisi, kaupade või teenuste sisu, toodete koostist jne, kaubamärgiga ei saa piirata konkurentide heauskset äritegevust.

Milline tähis ei sobi kaubamärgiks?

Kaubamärgiks ei sobi kaupu või teenuseid kirjeldavad tähised, vastava valdkonna tavapärased tähised, tarbija jaoks eksitavat teavet andvad tähised, tava- ja töepärased toodete või pakendite kujutised, tähised, mis on vastuolus avaliku korra ja heade tavadega, tähised, millel puudub võime eristada ühte kaupa või teenust teisest.

Miks kaitsta kaubamärki?

Kaubamärgi ülesanne on tähistada kaupu või teenuseid selliselt, et need teiste samalaadsete seast välja paistaksid. Kaubamärk peab tarbijale meelde jääma, et ta saaks õnnestunult valitud toodet või teenust uuesti osta. Toote või teenuse hea maine muudavad kaubamärgi väärtuslikuks kvaliteeditähiseks, mis vajab õiguskaitsset.



Kaubamärk aitab ettevõtjatel kaitsta oma nime, reputatsiooni ja äritegevust.

Kas kaubamärgi peab registreerima?

Kaubamärgi registreerimine ei ole kohustus, vaid õigus. Selle abil omandatakse ainuõigus kaubamärgi kasutamiseks kindlate kaupade või teenuste tähistamisel. Kaubamärgi õiguskaitse hõlmab ainult neid valdkondi, mis on registreerimistaotluses nimetatud. Kaubad ja teenused on jaotatud 45 klassi Nizza klassifikatsiooni alusel.

Registreeritud kaubamärgi omaniku õigused võivad kehtida tähtajatult, kui kehtivusaega õigeaegselt pikendada.

Kaubamärki saab müüa, litsentsida, pantida ning pärandada nagu iga teist vara.

Kuidas kaitsta kaubamärki?

Kaubamärgi registreerimiseks Eestis tuleb esitada avaldus Patendiametile ja tasuda riigilõivud. Kui kaubamärk läbib ekspertiisi ja vaidlustusperioodi positiivse tulemusega, tuleb tasuda registreerimislõiv ning kaubamärgiomanik saab registreerimistunnistuse.

Kaubamärgi registreerimiseks välismaal on kolm võimalust: esitada kaubamärgi registreerimise taotlus teise riigi ametile, taotleda Euroopa Liidu kaubamärki, esitades taotluse Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametile (EUIPO), taotleda rahvusvahelist kaubamärki Madridi protokollil alusel, esitades taotluse Patendiameti või EUIPO vahendusel Maailma Intellektuaalomandi Organisatsioonile. Viimaseks on vajalik sama kaubamärgi taotluse või registreeringu olemasolu Patendiametis või EUIPO-s.

Enne taotluse esitamist on mõistlik veenduda, et keegi teine ei ole juba sarnase kaubamärgi või ärinime omanik. Kaubamärki saab kontrollida Patendiameti veebilehel olevatest andmebaasidest, ärinime äriregistrist.

Kes valvab, et keegi teine ei kasuta minu kaubamärki?

Oma vara tuleb valvata – jälgida, mis kaubamärgiga turul toimub. See on kaubamärgiomaniku ülesanne. Oma kaubamärki ei tohi lasta kasutada ega seda teise isiku nimele registreerida. Sarnaste kaubamärkide ilmumine turule võib kahjustada või ära kasutada juba olemas oleva kaubamärgi mainet.

Lisainfo [Patendiameti veebilehel](#).

Mis on tööstusdisainilahendus?

Tööstusdisainilahendus on toote ruumiline või tasapinnaline väliskujundus, mille võivad moodustada vorm, värvilahendus, ornament, faktuur jms. Tööstusdisainilahendusena võib registreerida ka toote väliskuju, nt pudeli kuju, kanga värvilahendus, peakatte vorm jms.

Tööstusdisainilahendusena ei saa kaitsta ideed, toote tehnilist lahendust, toote valmistamise viisi jms.

Tööstusdisainilahendus peab olema uudne, eristatav ning selle järgi peab olema võimalik käsitöenduslikult või tööstuslikult valmistada tooteid. Taotleja vastutab selle eest, et need nõuded on täidetud, Patendiamet seda ei kontrolli. Uudsuse ja eristatavuse nõuetele vastavust saab kontrollida

- [Kontakt](#) |
- [Teabenõue](#) |
- [Andmekaitsetingimused](#)



Patendiameti veebilehel olevatest andmebaasidest.

Kas tööstusdisainilahendus tuleb registreerida?

Tööstusdisainilahenduse registreerimine ei ole kohustus, vaid õigus. Kui registreeritud tööstusdisainilahenduse omanik avastab turul identse või samasuguse kujundusega toote, on tal õigus keelata sellise toote valmistamine ja turustamine.

Milline tööstusdisainilahendus ei saa õiguskaitset?

Õiguskaitset ei saa tööstusdisainilahendus, mis tuleneb üksnes toote tehnilisest otstarbest, on vastuolus heade tavadega, ebapüsiv, mikrolülituste topoloogia, tagavaraosa või koostisosa, mis tootesse paigutatuna ei paista välja.

Kuidas kaitsta tööstusdisainilahendust?

Eestis registreerimiseks tuleb esitada registreerimise avaldus, joonis(ed) ja tasuda riigilõiv. Kaitse saab kõigepealt viieks aastaks, pikendada saab seda kokku maksimaalselt 25 aastaks.

Disainilahenduse kaitsmiseks välismaal on kolm võimalust: taotleda Euroopa Ühenduse registreeritud disainilahendust, esitades taotluse Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametile, taotleda tööstusdisainilahenduse rahvusvahelist registreerimist Haagi kokkuleppe Genfi redaktsiooni alusel, esitades taotluse Maailma Intellektuaalomandi Organisatsioonile, taotluse tööstusdisainilahenduse registreerimiseks võib esitada välisriigi ametile.

Lisainfo [Patendiameti veebilehel](#).

Tähelepanekud

Kaubamärki ei saa patenteerida, seda saab ainult registreerida. Patenteerida saab leiutist.

Kõik tööstusomandile õiguskaitse saanud omanikud peavad ise jälgima, et nende õigusi ei rikutaks.

Patendi ja kaubamärgi puhul tehakse Patendiametis ekspertiis, kasuliku mudeli ja tööstusdisainilahenduse puhul kontrollitakse ainult dokumentide vorminõudeid, teiste nõuete puhul (nt uudsus) on vastutav taotleja.

Viimati muudetud 05.03.2018

Allikas URL: <https://www.epa.ee/et/abi/toostusomandi-abc-ajakirjanikele>